

Beslutningsforslag nr. B 96. Fremsat den 11. februar 2000 af Søren Kolstrup (EL) og Jette Gottlieb (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om landplacerede vindmøller

Folketinget opfordrer regeringen til at foretage følgende ændringer i regelsættet vedrørende landplacerede vindmøller:

- 1) Der fastsættes en maksimal højde og produktionsstørrelse for landplacerede vindmøller svarende til en 750 kW-vindmølle, dog med mulighed for dispensation, såfremt der er lokal opbakning hertil.
- 2) Der indføres mulighed for, at kommuner kan ekspropriere arealer udpeget til vindmølleplacering, såfremt kommuner eller vindmøllelav ønsker at etablere vindmøller på arealet.
- 3) Der indføres mulighed for, at kommuner kan ekspropriere eksisterende ældre og ineffektive møller med henblik på at erstatte dem med nye moderne møller.
- 4) Hvis en vindmølle opstilles på en ejendom, som ejes og bebos af vindmøllens ejer, og møllen har en produktion på mere end 100.000 kWh årligt, skal halvdelen af vindmøllens produktion udbydes som andele til lokalbefolkningen.

Bemærkninger til forslaget

Den danske vindmølleudbygning er historisk forankret i et folkeligt engagement båret frem af danske energibevægelser. Da vindmølleudbygningen tog fart i første halvdel af 1990'erne, stod der fællesejede vindmøllelav bag de fleste vindmølleprojekter. Efterhånden som investeringer i vindmøller blev en god forretning, tog banker og andre investorer over, hvorved langt hovedparten af vindmølleprojekterne de seneste 5 år er gennemført som enkeltmandsejede vindmøller i takt med, at møllerne er blevet stadig større.

Dette har betydet en voksende konflikt mellem disse ejere og lokalbefolkningen, især hvor investorerne ikke bor samme sted, som vindmøllerne er blevet placeret. De færreste bryder sig om at se andre menneskers rene investeringsprojekter smækket op i deres baghave.

Udviklingen af antallet af enkeltmandsejede vindmøller i forhold til fællesejede vindmøller samt den gennemsnitligt installerede effekt har ifølge Vindmølleindustriens statistik været således (www.windpower.dk):

År	Enkeltmandsejede	Fællesejede	Genomsnitlig effekt (kW) for nye møller
1992	39	119	215
1993	35	68	248
1994	31	57	365
1995	90	17	493
1996	368	17	532
1997	439	33	562
1998	370	50	689

Denne udvikling har medført, at den oprindelige folkelige opbakning til vindmøller er vendt til en øget folkelig mobilisering imod vindmølleprojekter, hvilket igen har medført en meget restriktiv lokal planlægning for nye vindmølleplaceringer.

Med beslutningsforslaget ønskes gennemført en række tiltag, som kan vende denne udvikling tilbage mod en mere folkelig forankret udbygning af vindkraften.

Bemærkninger til forslagens enkelte punkter

Ad 1

Forslaget skal ses i lyset af, at vindmøller størrelsesmæssigt er i voldsom vækst i disse år. Generationen af 2 MW-møller nærmer sig med hastige skridt, og der er her tale om møller på 3-4 gange Rundetårns højde.

Med forslaget fastsættes en maksimal størrelse for landplacerede vindmøller svarende til produktionen fra en 750 kW-vindmølle, dvs. af størrelsesordenen 1,5 GWh årligt, samt en maksimal højde svarende til en tårnhøjde på 50-60 meter. Ved at kombinere kravet om en maksimal højde med en maksimal produktionsstørrelse undgås uhensigtsmæssigheder i form af spekulation i høje møller med lille rotor eller lave møller med stor rotor.

Der indføres en dispensationsmulighed, hvorefter der kan tillades større møller, såfremt der er lokal opbakning hertil. I praksis bør dette være udtrykt i, at der står et lokalt forankret vindmøllelav bag projektet, og at der gennemføres en høring i en omkreds på f.eks. 2,5 km omkring møllerne – alternativt en afstand relateret til møllens højde. Det vil herefter være de lokale myndigheder (kommune og amt), som på baggrund af en samlet vurdering af projektet og eventuelle klager tager stilling til dispensationsmuligheden.

En sådan dispensationsordning vil betyde, at udbygning med store møller kan fortsætte på land, men i praksis alene, hvor den lokale befolkning bakker op.

Ad 2

I det omfang udpegede vindmølleplaceringer ikke udnyttes af ejeren af det pågældende areal, skal det være muligt for den lokale myndighed at ekspropriere arealet til brug for kommunale eller fællesejede vindmølleprojekter.

Ifølge planloven kan kommuner i dag benytte ekspropriation til at sikre byudvikling og til at virkeliggøre lokalplaner, herunder også etablering af f.eks. elmaster på landbrugsjord. Det er denne ekspropriationsret, som foreslås anvendt eller udvidet til også at omfatte ekspropriation af vindmøllearealer, der er udpeget hertil i lokalplanlægningen, under henvisning til, at udbygning af vedvarende energi-anlæg udgør et nødvendigt hensyn til almenvellet og opfyldelse af nationale målsætninger for samfundsudviklingen.

Forslaget hænger sammen med ønsket om at fremme fælles og/eller offentligt ejede vindmøller frem for enkeltmandsejede møller, hvor tilfældet afgør, om en jordejer besidder et stykke jord udpeget til vindmølleplacering. Det skal således ikke være op til den konkrete jordejer at træffe beslutning om, hvorvidt der skal etableres en vindmølle på arealet.

I tilknytning til ekspropriationen bør ejeren så vidt muligt alene have en erstatning, som svarer til områdets normale jordværdi, så der undgås spekulation i udpegede vindmøllearealer på land. Såfremt dette ikke kan undgås via eksisterende ekspropriationsbestemmelser, bør der i stedet gennemføres en beskatning svarende til merværdien af den eksproprierede jord.

Ad 3

En metode til at sikre en fortsat udbygning af vindkraft på landjorden er at udskifte ældre, ineffektive vindmøller. Der kan være flere hindringer for, at dette

sker i praksis, herunder at der ikke kan opnås fuld enighed i den eksisterende ejerkreds om at udskifte de gamle møller. Gennem en ekspropriationsbestemmelse kan der skabes mulighed for, at kommunen i sådanne tilfælde kan skære igennem af hensyn til behovet for den pågældende plads til nye vindmøller, samtidig med at de gamle ejere sikres en erstatning.

Ad 4

Udbygning af vindmøller er et samfundsanliggende, som bl.a. indebærer, at det offentlige udpeger de jordarealer, hvor der mest hensigtsmæssigt kan etableres vindmøller. I det omfang ejeren af det pågældende areal ønsker at udnytte denne mulighed for placering af en vindmølle, anses det for rimeligt, at de lokale borgere, dvs. beboere i kommunen og i nabokommuner, jf. de gængse regler for tegning af vindmølleanparter, får tilbudt at deltage i projektet. Derfor foreslås, at når møllens størrelse overstiger en planlagt årlig produktion på f.eks. 100.000 kWh – svarende til produktionen fra en ca. 50 kW-mølle – skal en del af møllen udbydes som anpart. I praksis bør mindst halvdelen af vindmølleproduktionen udbydes som anpart til et selvstændigt vindmøllelav.

Dette forslag vil i kombination med forslaget under punkt 3 sikre, at den lokale befolkning får mulighed for at deltage i vindmølleudbygningen, uanset om den konkrete jordbesidder selv ønsker at bygge en vindmølle eller ej.

Skriftlig fremsættelse

Søren Kolstrup (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om landplacerede vindmøller.

(Beslutningsforslag nr. B 96).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.